

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

5. Libertatem volitionis diuinæ adæquatè per Deo intrinseca constitui, ac si adæquatè constitutam omnem Dei ad extra operationem præcedere auctoritate probatur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

illum creandi, addere possit, libere apponit carentiam aliam specialiter, & determinate contradicentem volitioni creationis, necessaria illi communiter volitionem, & volitionem liberam simul excludenti adiungit, qua satis absque villa in rebus mutatione extrinseca, volitio libera, ac Deus libere volens mundum creare adequatè constituitur. Ab hac constitutione sic explicata, & aucta sibi verisimili, discedit tandem Quiros, quia carentia solum est non esse forma seu *voluntati* cui contradicitur, & totalis amotio: quare eas absque villa in rebus variatione positionum multiplicare pura vocum illusio est: & inutilia censet: cum reliquis superuenientibus carentis lepidum illud Martialis ad edentatam duabus tussibus vetulam aptissimè congruat.

Item secunda potes totis tussire diebus.

Nil tibi, quod agas, tertia tussis habet.

8. Ceterum quia, ni hac ratio obstat, videtur, & hæc cogitatio ipsi arrisura, neve aliis in somnium hoc totum otiosi, & futillis ingenij machinamentum, post hac arri-deat: essi cum vmbis inanibus pugnemus, plura alia in chimerico hoc discursu ostendenda breui sunt, ob quæ non, deliro Theologo debeat displicere: & imprimis connotata ad conciliandam libertatem, & defectibilitatē diuinæ volitionis absque volitionis necessaria, ac subinde ipsius Dei defectibilitatē vtiliter ab eis solum inquiruntur, qui per intrinsecum Deo nec Dei volitionem liberam in abstracto, nec Deum in concreto liberè volentem adequatè constituunt: si enim adequatè Volitio libera, & Deus libere volens per Deo prorsus intrinseca constituitur inaniter quidquam aliud præter volitiones positiones ipsas ad eorum libertatem adequatè constituendum quaritur: cum illæ ex intrinseco respectu & ad finem, & ad motuum ob quæ à Deo concipiuntur, diuerse inter se sint, & diuersum libertatis diuinæ exercitium constituunt: ergo otiosè intrinseca Deo carentia illa, ac diuerse ad constitutionem, & complementum libertatis diuinæ excogitantur, ut eam per intrinsecum prorsus Deo adequatè constituant, atque diuersa libertatis diuinæ exercitia subsistant, & notentur: ut autem per extrinseca Deo cuiusmodi exercitia libera Dei constituantur, atque distinguantur carentiæ affectuum positionum intrinseca Deo non nisi repugnante, & chimerice vocantur, ac venient. Secundo carentia illa, quæ partim libertatem actus positionum cum ipsis compatibilis constituunt debent esse ob finem, seu motuum aduersum illis actibus seu affectibus, & ipsis, & aliis affectibus, quos carentia constituit, aduersis: vel ergo carentia illa, finis, & motiva illa aduersa se ipsis immediatè respiciunt, vel mediate ratione affectuum sibi amicorum, quos inadæquate constituunt, & complent. Si postremum hoc: ergo ante ipsas affectus hi positiones sunt adequatè constituti, & quæ respicit Deus libere hunc determinatè finem, & motuum, ex quibus obiectum amat: cum posset ex diuersis aliis finibus, & motu: quare sero carentia illa ad huius amoris liberi constitutionem venit.

9. Si autem se ipsa carentia hæc immediatè fines, & motiva actui ipsi contra: dicenti respicit, & inde mediatè amicus ipsi actus, quem per ipsam constituit in ratione liberi ais, (Præterquam quod intrinsecus carentia illius respectus, qui positionum quid est, carentia illi, quæ tota carentia est, identificari nequit, solumque extrinsecus ex parte principij, seu cogitationis à contradictorio carentia actui voluntatem ex eo fine, & motivo retrahentis se posse tenere fatendum est) fiet primo primariam voluntatis diuinæ libertatem circa carentiam illam exerceri: cum carentia illa primario libera sit, atque libertate actus, quam, saltem ut pars, constituit natura anterior: quemadmodum pars omnis prius natura in se est toto, quod constituit, unde rursus contra Recentiores hosce & Quiros dabitur in voluntate diuinæ contradictionis pura formalis, & immediata libertas, nec solum, quæ ex impossibilitate actui oppositorum, & contrarietatis ab eis sola admittitur: quatenus ex vniu. libera immediate appositione ratione impossibilitatis cum contrario actu, huius carentia secundario in Dei inducitur voluntatem: fit secundo: nullam prorsus in Deo libertatem contrarietatis formalem admitti posse: siquidem carentia hac, quæ pars essentialis actum positionum liberum sibi amicum constituit cum

necessaria Dei volitione est, ubi primum est, absque alio libertatis diuinæ exercitio, aff. cum liberum sibi amicum constituit. Tercio: quod supponitur supra carentiam necessariam identitatis adequatè chimericæ actus cuiusvis diuini liberi ac defectibilis, adequatè etiam identitabilis cum Deo quando cumque liber actus fuerit omnem actum positionum liberum à Deo æque excludentis, ad posse aliam carentiam identitatis specialiter oppositam excludentem à Deo actum contrarium liberum oppositam huic, quem constituit, præter rationem Quiros datam ob altiore aliam posset ipsi magis adhuc displicere: quæ enim chimæra est sui, & à se non esse idcirco ipsa est necessaria sui à rebus carentia, atque remotio ab eis, non secus, ac Deus quia à se est, est se ipso necessarium suum actus esse sue existere, ergo, sicut Deo inde repugnat, esse se existere, non solum ex indigentia, sed etiam ex supererogatione: ita etiam chimæram, quæ se ipsa, & à se carentia, & remotio sui ipsius est, supererogatoria adhuc carentia alia non esse, seu remoueri à rebus repugnante. Dique (ut plura otiosè non scribam) ex impossibilitate identitatis actus cuiusvis liberi, & defectibilis adeque cum Deo, in qua carentiam illam necessariam constituunt, inferitur euidenter impossibilitas huius affectus liberi per intrinsecum Dei, seu positionum, seu carentiam intra Deum tamen, quo adequatè constituitur: siquidem tam liber adequatè, & absolute actus, & defectibilis Deo cuiusque necessario esse identificabitur: quo somniata hæc machina in terminis apprehenditur repugnans.

CERTAMEN V.

Libertatem volitionis diuinæ adequatè per Deo intrinseca constitui, ac se adequatè constitutam omnem Dei ad extrâ operationem præcedere aueritate probatur.

1. Hanc conclusionem reliquis vetustis Theologis præter Aureolum Oxanum, & Nominales, clas. paucos alios inter connotatos numeratos & nobis certam. 1. communem existimo: ex non adeo antiquis cam docent Caietan. 1. p. q. 1. g. 2. 2. & 3. ac 1. p. q. 1. g. 2. 2. Fonseca tom. 3. met. lib. 7. c. 8. q. 1. sect. 4. & 5. Soar. 1. p. 2. d. 5. sect. 1. diff. 1. & 3. & 1. p. lib. 3. de attributis c. 6. & in opus. lib. 1. de prædict. futur. c. 6. n. 5. & lib. 1. c. 7. n. 1. d. 30. metaph. sect. 9. Aluar. 7. de auxil. num. 3. ad 10. Sales tom. 1. in 1. 2. q. 6. & d. 1. sect. 8. §. 4. Viadingo d. 1. de incarnatione Martinon tom. 1. in 3. p. d. 1. q. 1. sect. 4. §. 2. 9. Amara. Perez Valiente de voluntate Dei d. 3. cap. 2. Ribade. neyra & reliqui recentiores. & quidem Soar, dum eam sentent. explicat. num. 35. ad connotantium sententiam maxime impugnati nostro Quiros videntur accedere. Nimirum est. tam eum, quam alios Doctores plures tanto rationum contra utramque sententiam pondere dum variis rationes premunt in alteram visos esse inclinare: quæ nec mirandum est à nobis hic, & ab aliis scriptoribus referti pro hac sententia aliquot ex citatis pro aduersa connotantium uti Albert. citatus, princip. 4. Philosoph. connot. 4. q. 4. n. 4. coroll. 2. q. 1. assert. 4. n. 1. 0. & princ. 6. Philosoph. connot. 2. q. 2. Theolog. a. nu. 18. Valent. 1. p. quæst. 1. q. 2. ad 1. & 4. post 2. conclus. Nauar. 1. p. tom. 2. conuener. 1. probationibus conclusionibus. 4. & 5. & solut. ad 2. carentia 3. p. tom. 2. disp. 1. 3. §. 5. a. numer. 54. & si res postremi pro constitutione libertatis huius per relationem rationis recenseantur, sicuti & Thomistæ plures referuntur, hoc etiam sensu non inuiri explicandi: quantum nil reale volitioni libera Dei, quam ab æterno, & causam creaturarum, & maiorum bonorum in vniu. quam in aliis fatentur: sed solum ratione, & nostro conceptu modo supra intrinsecam necessariam Dei volitionem superaddi. Hanc etiam sententiam supponit Argenti. na in prima disp. 40. & disp. 48. articulo primo &ultima. cius disput. 38. d. 2. fine: expresse vero eam doctrinam Cathol.

Carthul. in 3. d. 32. q. vi. fin. Arim. in 1. d. 4. q. vi. post conclusionem 7. Machius. 1. p. d. 42. scilicet 3. Carlet. ex 2. ou. 7. in cap. 4. Sap. att. 3. a. num. 106. Zumei. tom. 1. variat. post conclusionem 5. Ruiz de Montoya totis disputationibus. in 12. latissime maxime d. 11. de 3. n. 5. conclus. vi. d. 12. scilicet 2. numero secundo. conclusionem vnicam: eam vero sententiam duplici ex parte in quibus connotatores aberrarunt, probabimus.

1. Et primum ex parte volitionis, quæ debet in Deo precedere omnem, & quemlibet effectum aut operationem Dei ad extra debere esse volitionem intrinsecus determinatam eius effectus, seu operationis præ eius carentia seu effectu, aut operatione contraria: probatur ex scriptura Iai. 53. Dominus voluit conterere cum iniquitate. Dan. 11. & que ad tempus præposita, & infra in tempore præposita præstabitur adversus eum Rex auster. Ezechiel. 2. vident dies in tempore iniquitatis præstita. Luc. 22. filius hominis secundum quod definitum est, vadit. Act. 2. Huc definitio confilio, & præsentia Dei traditum, &c. cap. 4. Conterunt Herodes, & Pilatus, &c. facere quæ volunt. & confilium tuum decreverunt fieri: atque conuerse Plalm. 134. Omnia diuinitus voluit fieri. Etenim hoc verificari nequit de voluntate, seu volitione Dei, quæ, siue coniecturæ siue disunctivæ in omnia creata indifferenter, & æque feratur: cum possibilia omnia creata, in quæ alterutro, quo velis, modo feratur per te facta à Deo non sint: ergo ea solum fecit, quæ specialiter, & determinate voluit præ aliis, quæ determinate fieri non voluit: ergo volitio determinata, & libera Dei hæc fuit de faciendis præ non faciendis: ergo faciendæ siue effectus, seu operationes obiecta erant huius libera, ac determinate volitionis: ergo hæc determinata, & libera volitio Dei prior natura est positione absolutæ extrinsecas operationis, & effectus creati cuiusvis: scilicet enim, & effectus volitio Dei de iam existentibus, & factis esse nequit: sed de nondum factis, ut absolute existant, & fiant. Hinc iursum: ergo determinata, & libera volitio Dei nequit talis constitui per operationem, seu effectum ad extra absolutè à Deo positum. Patet: nam omne consummationem suo constitutio potius natura est: quemadmodum omne totum est omni, & quavis sua parte, natura posterior: ergo determinata hæc libera voluntas Dei nullo extrinsecò creato expectato ac subinde per Deo omnia intrinsecum constituitur.

2. Huc etiam faciunt illud 1. Corin. 12. diuidit singulis, prout vult: ad Rom. 9. nus vult induci, & quem vult indurari: & Ioan. 5. quos vult, vivificat. siquidem hæc Deus non dicitur diuidere, prout vult ex voluntate illa necessaria ad omnes homines, siue coniecturæ, siue disunctivæ æque, & indifferenter tendens: cum, nec omnem misericordiam vocationis efficacis, nec omnes eius dene, gatione induit: nec omnes vivificat: cum tamen voluntas illa necessaria ad omnes non solum de facto, & absolute apponendos in rerum natura, siue coniecturæ, siue disunctivæ feratur: quare opus ad hæc verificanda est voluntate, seu volitione Dei determinata, ac libera, quæ determinatè huic maiora gratiæ dona præ alio velit: & quæ eorum positione constitui nequeat, sed ipsa potius prioritate naturæ præcedat. Rursus ex eisdem, aliisque subtilitatis locis, in quibus voluntas Dei de ab ipso decreta, & statuta gloria, & laus specialis præ nostris, & creatis cunctis voluntatibus in scriptis ob intrinsecam & essentialem illius infini utilitatem sic arguo: ideo Deus omnia, quæ voluit, fecit, diuinitus, ac misertus est aliorum hominum præ aliis, quia voluit determinate & efficaciter hæc præ aliis facere: his præ aliis ampliora bona impertiri, atque aliorum præ aliis miseri, nec eius voluntas scilicet & efficax frustrari potest: sed velle determinatè ac libere nec solum volitione necessaria, omnia, & omnes possibiles indifferenter & communiter pertingente, hæc, quæ fecit præ aliis, quæ non fecit, &c. nil præter communem cunctis possibilibus volitionem continet, quæ nil præ cæteris determinate voluit, nisi effectum coniectionis, quæ fecit, & aliis hominibus, præ aliis largitus est: ergo ideo determinate voluit, quia fecit: quare erit: omnia quæcumque fecit, fecit: quod de absolute, atque de viliissima, & rursus utilissima voluntate quavis ex cæteris dici æque potest: quæ dubio procul quæ-

cunque facit facit, & cui non facere, quæ facit, profusus repugnat.

4. Simile argumentum continetur illis verbis & sententia Elther. 13. Non est, qui tua possit resistere, & intueri, si decreveris salvare Israël: Etenim resistentia volitioni communi, & indifferenter, ac æque respicienti possibilia omnia, ac subinde Israël salutem eiusque, negationem, siue coniecturæ, siue disunctivæ inefficaciter resistit nequit ab impediendo salutem Israël potius, quam ab illam iuvante: immo nec indifferenter vtrumque vel vtrumvis ex oppositis volenti potest resistentia excogitari, sed determinatè alteram ex illis ac serio volenti: ergo, si deceret nominæ volitio illa necessaria t ei, & omnibus, ac subinde vtrique extremo communi, ea propositio fit, de subiecto non supponente & profus stolidæ erit: neminem scilicet fore, qui resistat volitioni Dei resistentia incapaci, & ineptæ, siue defectu voluntatis, cui resisti possit: est ergo ibi sermo de voluntate diuina, scilicet efficaci, determinata, quæ non esse in Deo absolute potest, ac subinde libera erga salutem Israël potius, quam erga eius negationem, vel destructionem oppositam: atqui determinata hæc scilicet efficax voluntas libera salutis Israël præ eius perditione constituitur talis determinata & libera per salutem Israël, eiusve absolutam effectiorem: ergo hic eius sententiæ sensus erit si effeceris, ac posueris absolute salutem Israël, siue ex eius salutis suppositione, nullius alterius viribus fieri poterit, ut non sit eius salus, siue Israël perditio: equid autem potestatis Dei, ac voluntatis eius proprium ea sententia continet laudis, & elogij peculiaris: siquidem, nec effectiorem, & salutem Israël à quovis homunculo infirmissime potentia, & frustrabilissimæ voluntatis semel absolute positæ, atque ex earum suppositione fieri ab alia, non solum atque, verum increata & diuina potestate & voluntate potest, ut non sit: cum ad coniungenda simul contradictoria, nec in Deo sit potestas, quæ solum chimerica esse potest.

5. Quartò inanis, ac illusoria iactantia plena communis sibi, & Patris potestatis suæ in Christo Domino sententia illa fuisse Ioannis 10. in seruandis ouibus, seu prædestinatis. Non rapier eas quæquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi manus omnis est: & nemo potest rapere de manu Patris mei ego & Pater unus sumus: etenim manus hæc Patris, & incarnato filio communicata, & communis, quæ Dei erga prædestinatos, qui non rapiuntur à demone, præ reprobis, qui ab eo rapiuntur seu voluntas significata, nequit esse voluntas illa necessaria, & communis vtriusque cum ea, ac de ea absolute in Deo posita reprobi à demone rapiantur: ergo est voluntas specialis determinata & libera quam erga prædestinatos habuit, cum eam erga illos poterat non habere, sicuti erga reprobos non habuit: atqui, si eius determinata ac libera volitionis specialis erga prædestinatos constitutum formale sit salutis illorum operatio, & conseruatio actualis extra Deum posita, sensus omnino hic erit: quos saluauero, conseruauero, ac retinuerò actu, & absolute, nemo nec cacadamon ipse rapier: quo sensu ignauissimus debilis, vel natura sua, vel morbo etiam iam moribundus iactare, gloriarique æque posset: nec latronem, nec lupum vllum de manu sua oues rapturum, nam quandiu eas retinuerit, seruaueritque actus, & absolute, nemo eorum absolute rapier: immo nec Deus ipse rapere potest: ni in eo, ut dicebamus modo, chimericam ad contradictoria coniungenda fugamus potestatem.

6. Quintò illis ipsis locis: diuidens singulis prout vult, cuius vult misereri, & quem vult indurari, & antecedentis hanc sententiæ, non volentis, neque carentis, sed mi e meus est D. Continetur specialis determinatus, ac liber voluntatis affectus: qui ut diuersus à volitione Dei necessaria, & comuni erga omnes in linea volitionis, seu volitionis, & affectus constitutus adequate in Deo ponatur, misericordiarum Dei tribui nequit: etenim affectus misericordiarum specialis, alteriusve virtutis, nequit esse in eo, qui specialiter affici erga eam virtutem, ex cuiusque finali motu præstare aliquid nequit: ita verò specialiter affici, ac libere ad aliquid præstandum moueri nequit, nisi qua voluntas, seu in linea volendi est: nec potest id habere solum ex potestate adhuc indifferenti, quæ effectum solum,

ac non effectiva est: ergo nequit specialis ille affectus Dei extrinseca operatione, quæ solum ex potestate effectiva, ac non affectiva Dei provenit, compleri in seque constitui. Minor probatur. Nam, etsi ignis indifferens actine ad calefaciendum, vel non calefaciendum effectus quod affectus indifferens non sufficit specialiter ex fine hoc vel illo minime possit nec ex misericordia, aut ex iustitia calefacere specialiter, vel non calefacere: vnde neque ex motu aliquo seu occasione posita, oblata: quare ad specialem affectum ex hoc, vel illo fine, aut motu huius vel illius virtutis, aliquid ad extra operandi in Deo specialis determinatio libera tota in linea, atque ex linea potestatis indifferens affectus constituta debet admitti, quin effectus, & operatione aliqua Dei ad extra, quæ à potestate eius solum effectiva, ac non affectiva, ipsius est, constitui possit aut compleri.

7. Sexto id ipsum probatur ex innumeris scripturæ locis (ideo sigillatim non referetis) in quibus ad orandum gratias agendum, honeste, pieque vivendum hortamur: multumque hæc valere, ut gratiam à Deo, beneficium, ac salutem consequamur: illique, quibus à vitis frequentissime detrahuntur gehennæ, atque aliarum poenarum indigendum metu: etenim hæc omnia inutilia sunt ad voluntatem illam necessariam, & ad omnia indifferenter, & æqualem à Deo obtinendam, quam eis motibus cessantibus omnino non potest non Deus habere: quare neque ob illam præcisè gratiarum actionem nobis promeritis est: si autem determinatio specialis exterior solum continetur effectus, & operatione à voluntate seu volitione illa necessaria, quæ effectiva solum potestas est, non autem, quæ affectiva, & ex motuorum, sue occurrentium, sue finalium propositione electiva est, proveniente, frustra, & stolidæ preces, meritoria opera, pro ea speciali determinatione proponimus, porrigimusque nullatenus ex eorum cognitione, & propositione se determinaturæ potestati: nec magis illi pro physica, non affectiva, determinatione gratiæ habenda, quam ignem, quem indifferens effectiva, non affectiva, potestatis effectus quod non calefaceret, haberetur, vel, ut nos calefaceret precaremur, aut offerremus obsequia, fabellam furdo narrantes. Hæc omnia, & quæ hoc certamine subiciamus, etiam ex falsa suppositione quod potestas indifferens effectiva solum, & quæ affectiva non sit ad operandum, vel non operandum, aut operandum contrarium, & solum effectiva determinandum se ad unam operationem ex aduersis habendam altera relicta procedunt, id quod repugnare ostendit inferius ex hac eadem parte connotantium sententiam impugnans.

8. Septimo arguitur ex eis locis æquæ apud sacram paginam frequentibus, in quibus Dei electio, & dilectio vnius, præ alio speciali electione illa & dilectione nec amato nec dilecto commendatur charitate perpetua dilectæ, & ideo attrahit, &c. Et cum dilexisset suos in finem dilexit, &c: sic Deus dilexit mundum, &c. & Jacob dilexit: Esau autem odio habuit, &c: elegit nos in ipso ante mundi constitutionem. De quorum pluribus dilectionis, & electionis diuinae tota in linea affectiva voluntatis, & volitionis diuinae non est, sed sola volitio necessaria, & communis omnibus, sue ad omnes æque, sue coniunctim, sue disiunctim sumptos ex linea propria affectiva voluntatis, & volitionis diuinae significatur, quæ electio, & dilectio communis omnibus, qui ea dilectionis, & electionis specialitate non fruuntur procul dubio erit: nam reliquum speciale pro eis, quos Deus ea electione, & dilectione dignatus est, è linea dilectionis, & affectus, sue voluntatis, & affectivæ potestatis diuinae non est, sed effectivæ solum: ut connotatores omnes sententur tandem, etsi huc illic se vertant, atque hac illac velint difficultatem fugere, & mentem dissimulare. Nam demum in illud exemplum confictum ignis physice indifferens ad effectivæ, non autem ad affectivæ consulendum vel secus, ut suam explicant sententiam deuenire debent, in cuius effectivam solum determinationem dilectionis, & electionis nomen, non nisi inane, & re significata vacuum, cadere potest: ut quia ergo in no. commendat charitatem suam Deus: quia, cum adhuc impij essemus, Christus pro nobis mortuus est: & sic dilexisse mundum Deus dicitur, ut filium suum unigenitum daret, &c. cum in horum sententia opus solum

possit & effectivam operationem & potestatem commendare Deus, non affectivam charitatis, omnipotentiam, non suum erga homines amorem: cum ergo in his locis charitas, & dilectio specialis Dei determinata commendetur, cum ex ea traditus Dei filius dicatur, totam illam in linea affectiva, & volitione constitutam opus exterius præcedere aperte dicitur: atque adeo externo opere ipsa posteriori nullatenus constitui.

9. quod ipsum argumentum continetur specialius primo illo testimonio Ierem. 3. illa enim particula ideo, quæ causam attractionis fuisse charitatem Dei specialem, & liberam, asseritur: insuper & sequentibus Psalm. 17. *faciam me sicut quoniam voluit me.* Psalm. 29. *In voluntate tua præstitisti decori meo virtutem.* Ad Ephes. 1. *Propter misericordiam charitatem suam qua dilexit nos: & cum essemus mortui peccato commisit nos Christo: si etiam & similibus conditionalibus scripturæ propositionibus, quorum inepta sententia, & sensus erit ridiculus, si Dei voluntas specialis, & libera pro conditione posita plena, & absolute ante extrinsecam operationem, & effectum, vi eius causa intelligatur, sitque constituta. Eccl. 1. 15. *nam Dominus magnus voluerit spiritum intelligentia replebit illam.* Iacobi 4. *si Dominus voluerit: & si vixerimus faciemus hoc aut illud.* Ethier. 1. *si decreverit saluare nos omnia liberabimur:* erit enim si specialis efficax, & libera Dei voluntas operatione, aut extrinseco effectu constituta earum omnium propositionum sensus: si hæc hæc, sicut quid ineptius? Denique eadem anterior causalitatis præcedentia specialis, ac liberæ volitionis Dei plenæ & absolute constituta ante extrinsecam operationem, & effectum continetur & explicatur pluribus locis per particulam *ut* adiunctam speciali voluntati libera Dei, ut aliquid fieret, sic Deuteron. 7. *Te elegi Dominus ut sis populus peculiaris:* & clarius cum specialis liberæ electionis huius, & gratuite præcedentiam ad effectum particulæ illa *ut* denotatam explicans, reliquis causis effectus, tum specialis illius diuinae voluntatis immanentis exclusis, subdit, *sed quia dilexit vos Dominus.* Ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essetis sancti:* Vnde hanc vniuersalem Patres, Augustinus, Boetius, & alij perique inferunt, ergo non quia fuerit quoniam sancti, ut specialem causalitatem meritoriam Pelagianam, & Semipelagianam, nostræque prædestinationis ex eo loco confutent: esset autem infirma illatio, si effectus ipso posset specialis Dei electio, & prædestinatio constitui ipsoque, etsi non meritorie tanquam quid omnino diuersum, obtineri: inuitur quippe ei principio: quod præsuppositum in esse absolute sui, nequit delectari, nec esse delecterij denotari particula *ut* obiectum: quod præsuppositum deficere si posset per operationem seu opus exterius absolute in suo esse positum liberum Dei delectari ipsius constitui.*

10. Eadem ratio continetur 1. Ioann. 4. in hoc apparuit charitas Dei in nobis: quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum: Etsi hæc apparet Dei charitas, sicut suis effectibus causæ reliquæ apparent, non constituuntur: idque explicatis ostendens subiungit, *in hoc est charitas, non quasi nos dilectemus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos, & in caritate sub finem.* Nos ergo diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos. Diligeremus autem prius si dilectione veritatis communis, utpote nobis vitali, à Dei amore in voluntatem ad extra proveniente, nostroque amore Dei ante constitueretur: sed & in locis aliquot ex recitatæ, vbi electio Dei nominatur eadem determinata, & liberæ volitionis Dei, nec solum necessaria, & communis omnibus præcedentia in priori naturæ ad operationem exterius continetur: etenim recte Theologi omnes cum Sancto Thoma 1. 2. quæst. 13. artic. 7. ad 1. electione nominant, & quæstione 15. articulo 3. ad 1. electio supra consensum addit quamdam relationem respectu eius cui aliquid præstatur: quod ipsum propositum, & consilio voluntatis suæ, secundum quod Deus dicitur, operari significatur: dicit enim propositum, & voluntatis consilium voluntatem determinatam: nec, quæ ex necessaria, & indifferenter ad omnia volitione ageretur, ex propositum, sed secundum propositum, & consilium voluntatis Dei ageretur sed casu & fortuito ut 3. Reg. 22. longe à nobis

dicitur, vir quidam et eadē arena in incertum sagittam dirigens, & casu percussit Regem Israel: quia non in illum determinate sagittam direxit: sed in exercitus cumulum, si quem confingeret, et Regem intentione non excluderet, sed iuxta Regis Syria, sub quo merebatur, etiam non vnicē & determinatē, præcipue tamen confingere intenderet: fuit autem scriptura loca apud Paulum frequentia, Roman. 8. Omnia cooperantur in bonum: qui secundum propositum vocati sunt Sancti, cap. 9. ut secundum electionem propositum Dei manere. Ad Ephes. 1. qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum propositum voluntatis sue: infra, secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue: 2. ad Timot. 1. vocavit vocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum, & gratiam.

11. Huc etiam facit illud Isaia 45. iuxta versionem 70. Interpretem, & Patrum plurimum, qui fecit ventura: ex quo diuinarum decretorum æternitatem supra ostendebamus ad que Fulg. 1. ad Monim. cap. 12. vers. med. in Christo ex æternitate dispositionis sue in prædestinatione, iam fecit, quacunque effectu operis sui tempore congrua facienda disposuit: sub med. in qua æternitate incommutabilis voluntatis sue, creator ille, iam fecisse dicitur, quod in creatura mutabilis, prout oportuit faciendum disposuit, sic rite dispositum facit: lib. 2. cap. 1. circa med. facit prædestinavit, & diuinarum librorum testimoniis infertur, & sancti Augustini libri, & Prosperi eruditissimi viri responsionibus informari, quibus agnoscant, prædestinationem Dei, nihil aliud esse, nisi præparationem operum eius, que in æterna sua dispositione, aut misericorditer se factum esse præstat, nisi iussu. Hilar. 12. de Trinit. vers. medium. Dei, cui nihil nouum ac recens est iam facta sunt, dum & temporum dispositio est, videntur: & iam in diuina voluntate, & præscientia, efficacia sunt. Leo Mag. serm. 16. de Pall. cap. 1. Cum non tam de futuris, quam de presentibus sit sermo conuertitur, quid aliud nobis quam sempiternarum dispositionum Dei incommutabilis ordo referatur: apud quem, & discernenda iam iudicata sunt: & futura iam facta sunt: quibus consonant Anfelmus in cap. 8. epistolæ ad Rom. ad illi quos præstat, & prædestinavit. Concil. Valent. III. sub Lotario Imperat. confel. fidei cap. 3. & Ambros. 5. de fide ad Gratianum longe ab initio id Rom. 4. vocat in qua vos sunt, sicut ea, qua sunt. Ex illa sententia explicat. Vi de scripturis satisfaciunt vbi, discite quod non solum præterita fecit, sed etiam qua futura sunt, qui fecit, qui aduentura sunt: & vtiuisque sententia rationem sic concludit: quia non contingit, ut non sint, sed necessario sunt futura, que esse præcipit, & confirmat ex illo Psalm. 118. Dispositione tua permanebit dios: subiungens. Non solum permanebit dixit, sed etiam permanebit, ut in eius dispositione ventura sunt, gubernentur.

12. Hilarius 1. de summo bono cap. 1. Manens idem incommutabilis, & æternus, quid congruum esset tempori, ut ipsa tamen æternitas in eius manifeste dispositione consilii consonant. Irenæus, cap. 18. med. 1. de prædestinat. & grat. cap. 3. post med. in ipsa nos præscientia cum nondum fecisset regis: sed à quo fieri hoc potuit, nisi ab eo, qui vocat omnia, qua non sunt, tanquam ea, qua sunt: Apostolus enim dicit, qui elegit nos ante mundi constitutionem: intra mundum facti sumus, & ante mundum electi sumus, dicitur autem initio: quantumcumque, vel ex Adam homines nati sunt, vel post nostram ætatem generationis præpagæ sunt nasci, apud Deum nati sunt iam, & deorsum in vira tempore transferunt. In his autem determinate efficacia sunt efficacia: (ut efficacia nomine Hilar. significat) ad extra Dei voluntas, consilium, & dispositio communis ad extra causa prior, & intra Deum, & in qua æternitate, qua sola, & solus Deus durat, esse dicuntur: vocatur, & facta que futura sunt, & que non sunt, efficacia Dei, qua, qua non in se sunt, vocantur, ipsorum esse constituitur ac completur: cum nondum sunt implicat a Deo vocati maxime ut sint: non enim vocatio illa esse potest, nisi eorum, que absolute sunt, quæ ut sint, vocati nisi incepti nequeant, ut nimirum id habeant quod præcedebat & ab eis præhaberi vocatio supponit. Vnde,

si ad determinatam vocationem eorum, quæ non sunt, ut sint operatio, & effectus in suo esse posita expectantur, quid de vocationibus, & imperiis diuinis illis Genes. 1. fiat lux, fiat firmamentum censendum? An vel fictæ vel risu dignæ vocationes, & imperia censenda? Sicut & illud Psalm. 148. Ipse dixit, & facta sunt: ipse mandauit, & creata sunt: patuit ea in æternam, & in seculum seculi: præceptum posuit, & non præteribit, & id Threnor. 3. qui est ipse, qui dicit ut faceret Domino non iubente. 3. Reg. 17. Coruis præcipi, ut pascant se: Iob qui præcepit sibi, & non erit, & similia capite 36. & 37. Itat. Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet vocans ab oriente, & Actor. 2. Non enim subterfugi, queminus annuntiarem vobis omne consilium Dei.

13. Adstant pro antecedentia eadem voluntatis libertate ac determinate Dei ad externas creatas operationes, & effectus per Deo intrinseca omnino constituta aperta, frequentiaque Patrum testimonia: Magnus Gregorius recitat quæst. 5. certam. 1. num. 8. & 1. 6. Moral. cap. 17. postremis. De vnaquaque re immutabiliter intus constituitur, quidquid foris mutabiliter agitur. Non igitur res statum Dei, quo de ipsa Deus statuit, quid determinate sit agendum, constituit, sed omnino intra Deum statum, & constitutum de ea est Clemens Romanus 3. recog. vers. med. Propter voluerit Creator Deus, ita, & erunt illa, qua creat. Nec enim sub lege est virtus Dei, sed lex creaturæ suis voluntas eius est. Ut sint nimirum, vti ea esse, & fieri determinate voluit, consonat 7. const. cap. 3. sub med. Iustin. Martyr. quæst. 3. ad Gent. circa med. Si Deus facit: quia est, contra facit, si autem facit sponte, quia vult sponte facit quantum vult, & quale vult, & quando vult. Irenæus 2. aduers. hæres. cap. 2. sub init. Si autem non præter voluntatem eius, sed sciente, & volente Deo sunt, iam non Angeli vel mundi fabricator alius causa erunt fabricatione ipsius, sed voluntas Dei sub med. ipse in semetipso, (non vti que extrinseco opere) omnia prædestinavit fecit, quemadmodum voluit, omnibus consonantiam, & ordinem suum & initium creationis donans, ut intrinseca eius voluntas rebus causa essendi, & cetera, & cetera sit, ac mensura, Nyssen. columna 4. Hexamet. illud nobis positum, constitutumque sit: in natura diuina cum voluntate ita concurrere potestatem, ut Dei potestati mensura sit ipsa voluntas. Sub inferius: Potentia voluntas est eademque momento præcipit quomodo res fiant, & occasionem præbet, ut cogitata sunt facta: infra. Sapiens ipse voluntas potestatem factorum est declarata: & effectrix ipsius potestis in ipso sapiente voluntate perfecta est: non ergo extrinseco completur, & absoluitur: ac rursus ea colum. alt: quod voluntas diuina sit potentia, & vti reum effectrix. Supponens item electionis diuinæ libertatem esse potestatem vitalem propriissimam intellectualis, & diuinæ vitæ motione subinde intentionali se mouentis ac determinantis immanenter ad intra, sic scribit de verbo diuino orat. cathec. cap. 1. circa med. Si ergo vixit verbum omnino quoque habet vim libere eligendi. Nihil enim est ex his, qua viuunt, quod non sit hac vi præditum: inferius scilicet, volentem autem Deum non esse eiusmodi, ut non operetur, sed omne boni propositum deducere ad operationem: subinferius, libere autem eligenti, quia viuunt: potentis autem quidquid elegerit: quibus potestatem electionis diuinæ ab executione externa distinguit, atque illius ad hanc causalitatem, & antecedentiam naturæ fatetur.

14. Athanasius orat. 3. controu. Arian. columna 2. Patris voluntas efficax est, & Architectrix: eaque per se sufficit ad res progrediendas: & sub med. voluntatem Patris satis esse potentem ad ea constituenda, qua ipsi placuerint: & orat. 2. circa med. orat. 4. colum. 6. ante finem. Opera voluntate, placitoque emerserunt: vniuersaque rerum natura cupidine qua cupit hoc Deus, condita est: cumque Patris per voluntatem Dei Apostolus sit vocatus, ipsaque vocatio nostri placito voluntateque conciliata sit, & cetera. Damasc. c. 1. de fide post medium. Creatio à Deo, cum voluntate opus sit, non coæterna Deo est: subinferius, Deus non solum de nihilo adesse cuncta produxit. Fulgent. 1. ad Monim. cap. 12. fine. Non aliud est in illo, velle, quam posse. Possit autem, & factis præcedit natura, & ipsi nullam, adhuc completur, & partialiter constituitur: similia scribit capite 13, Ambrosius 5. in Luc. sub initio.

Nihil

PORT
1811.
D. V.

stimonis Patrum est) de Dei concrete volentis diligētis, eligentique præcedentia pro priori naturæ ad omnes suas externas operationes expressa esse contra ipsum notabamus: quod autem his responderi poterat, etsi notato de sensu scripturæ, & Patrum metaphorico iam confutabimus cert. 6. rat. 1.

CERTAMEN VI.

*Ab eadem parte ex dogmatum aliorum
per connotantes euerfione eorum
fententia confutatur.*

Prima ex aliis fidei dogmatibus ratio fit: quia Dei voluntas, quae talis, Deique per illam esse liber in volendo, cum in actu primo, tum in actu secundo, videmus quaest. 1. certamine 2. et constat ex scriptis scripturae; et Patrum de Dei viuis prae alio electionis, dilectionis, vel rerum, vel personarum ad aliquid de illis agendum, vel in ipsis operandum, immò non aliunde, quam ex locis, quibus libera Dei voluntio creaturarum in scriptura assertur esse voluntas indifferens in actu primo, immò, neque voluntas absolute talis in Deo ex facie paginæ poterit probari: quare quatenus ad fidem, dogmata Catholicum arbitri immediatus libera Dei voluntio, quae talis, quam absoluta voluntas à scriptura traditur voluntio autem quae talis necessaria etiam, quæ de diligit Deum et scriptura remotius adhuc deducatur: quæ verò importet illa omnia, fide coniunctionem, fide diffinitionem sumptam, fieri Deum connotantes admittunt, vel scripturae rectissime testimonium eludant, tam longè ab eis distant, vel nullæ quantumvis longis diffusibus ex scriptura testimonio villo valeat deduci: quia, vel supra vidimus, nihil creatum pro itatu possibilitatis velle, amare necesse Deum verissimum est: atque oppositum, cessat ab autoritate aquam forte habeat, à ratione verò viam non habet probabilitatem: liber vero amor, adhuc propterea possibilitatis, circa possibilia aliqua, fuit completioris siue cuiusvis alterius speciei amoris sit, minus à ratione probabilis in Deo est, nullatenusque ex scriptura, et Patribus deducibilis: neque ab adversariis connotaciones admittendus: cum inarchus pro eo solum statum necessarium stantibus, et fumpis nulla extrinseca merito absoluta entis aliquis defectibilis esse possit, quod liberam ab omni exercitum voluntionis actualis Dei aliquoties constituit, et compleri in eorum sententia possit: fuit ergo liberam Dei voluntionem absolute talem, ac subinde finem voluntatis quæ talis in actu primo indifferenter ad volendum, vel non volendum, fuit nolumum potestatem proprio, et vero aliquo sensu falsa scripturae doctrinæ debita, ac sine catholici dogmatis iniuria negari non posse.

[illegible]